

Instruktion för landskapsstyrelsen samt de vid densamma anställda tjänstemän.

Behandledes
innan 27. samma
sätter

091

M o t i v .

Förslaget till landskapslag angående Ålands
landskapsförvaltning.

Lagen om självstyrelse för Åland har överlämnat en del av förvaltningen i landskapet att handhavas av självstyrelsemyndigheterna, under det att de till republikens allmänna förvaltning hörande åliggandena inom landskapet fortfarande komma att handhavas av statens myndigheter.

I spetsen för landskapsförvaltningen står landskapsnämnden med sin ordförande, lantrådet. För fullgörandet av sina förvaltningsuppgifter äger nämnden inrätta densamma underlydande tjänster och befattningar samt utnämna tjänstemän till desamma. Tillika förmedlar nämnden samverkan mellan rikets och landskapets administration samt representerar landskapet såvitt angår den administrativa lagstiftningen för riket. Genom förordning kan, med landskapsnämndens begivande, å republikens allmänna förvaltning ankommande uppgifter för viss tid eller tillsvidare tilldelas landskapsförvaltningen eller omvänt till denna hörande uppgifter överföras på republikens allmänna förvaltning.

Förslaget till självstyrelselagen utarbetades av kommittén för uppgörande av förslag till självstyrelse för länen m. m. (Professorn A. Tulenheimos kommitte), och uppgjordes i huvudsak enligt de principer, som lagts till grund för förslaget till lag om landskapens självstyrelse. Vid utarbetandet av det föreliggande förslaget till landskapslag har kommittén haft tillgång till ett i tryck utgivet, ehuru ojusterat förslag till nyssnämnda självstyrelselag. Enär det syntes kommittén önskvärt, att landskapets Ålands förvaltning, ehuru densamma måste anses vara av högre ordning än den, som är avsedd för landskapen i det övriga riket, såvitt möjligt skulle organiseras i överensstämmelse med dessa landskaps, har kommittén till grund för nu föreliggande författningsförslag lagt omförmälda kommitteförslag, med vilket det således i allt väsentligt överensstämmer.

De modifikationer, som föreslagits av kommittén, betingas av den något olika ställning, som Ålands landskapsnämnd intager jämförd med nämnden i den tillämnade landskapssjälvstyrelsen för det övriga riket. Avseende härtill och då de vidtagna ändringarna icke äro av genomgripande natur, har en utförligare motivering icke syntts vara av behovet påkallad, utan får kommittén i sådant avseende hänvisa till förenämnda kommittebetänkande.

Förslag till

LANDSKAPSLAG

angående Ålands landskapsförvaltning.

1 kap.

Landskapsnämnden.

1 §.

Landskapsnämnden utgöres, förutom av lantrådet såsom ordförande, av fyra ledamöter jämte fyra suppleanter för dem, så tillsatta som i lagen om självstyrelse för Åland stadgas.

En av ledamöterna bör av landstinget tillika vara förordnad att vid förfall för lantrådet fullgöra hans åligganden.

Om valet skall landstinget anmäla hos landshövdingen.

2 §.

Lantrådet ävensom ledamöterna och suppleanterna i landskapsnämnden utses bland personer, som äro valbara till landstingsmän och därjämte välförfarna i kommunala värv.

Till dylikt uppdrag må likväl icke utses den, som står i aktiv militärtjänst, eller landskapsnämnden underlydande befattningshavare, som på grund av sin ställning är redovisningsskyldig inför nämnden, ej heller den, som avträtt sina tillgångar till konkurs intill dess han beedigt sin stat, eller den som står under åtal för brott, varå förlust av medborgerligt förtroende kan följa.

3 §.

Ej må vald ledamot eller suppleant avsäga sig uppdraget, ifall han icke tidigare fullgjort sådant värv eller fyllt sextio år eller är i högre grad sjuklig eller uppdraget i avsevärd grad skulle utgöra hin-

och för hans yrke eller näring, eller med hänsyn till hans familjeförhållanden, förorsaka honom avsevärd olägenhet.

4 §.

Lantrådet och övriga medlemmar i landskapsnämnden utses för tre år i sänder och deras uppdrag fortfar intill dess nytt val ägt rum.

5 §.

Lantrådet och övriga medlemmar i landskapsnämnden ansvara för sina tjänsteåtgärder enligt allmän lag.

Ledamöterna erhålla ur landskapets medel ersättning för rese- och förättningsdagar samt resekostnader på sätt därom särskilt stadgas.

6 §.

Landskapsnämnden sammanträder på kallelse av lantrådet så ofta ärendena det påkalla eller när två ledamöter för behandling av visst ärende därom anhållit. Kallelse till sammanträdet meddelas i den ordning nämnden beslutat.

Sammanträdena hållas i Mariehamns stad, där ej nämnden för särskilt fall annorlunda bestämt.

7 §.

Landskapsnämnden är beslutförför, då ordförande och två ledamöter äro närvarande.

Vid tillfälligt förfall för lantrådet eller hans ställföreträdare ledes ordet av den närvarande ledamoten.

Vid meningsskiljaktighet bör öppen omröstning verkställas, falla rösterna lika, gälla såsom beslut den mening ordföranden biträtt

8 §.

Vid landskapsnämndens ~~sammansättningen~~ sammanträden skall under ordförandens tillsyn föras protokoll, som justeras inför nämnden.

9 §.

Landskapsnämnden äger inom området för sin verksamhet bevaka landskapets gemensamma rätt och bästa samt, där sådant icke ankommer å lantrådet, till verkställighet befordra landstingets beslut och övriga förfoganden.

Landskapsnämnden må för fullgörandet av densamma åliggande förvaltningsuppgifter tillsätta nämnder, styrelser och andra funktionärer samt vaka över, att såväl dessa som landskapets tjänstemän behörigen

fullgöra sina åligganden.)

Landskapsnämnden är ock obetaget att uppdraga verkställigheten av visst ärende åt lantrådet.

Hava å republikens allmänna förvaltning ankommande uppgifter, i enlighet med lagen om självstyrelse för Åland, överförs å landskapsförvaltningen, åligger fullgörandet härav landskapsnämnden.

10 §.

Landskapsnämnden åligger övervaka landskapets bokföring samt värder och förvaltningen av dess fasta och lösa egendom. Vid fullgörandet härav bör nämnden föra noggranna förteckningar över denna egendom samt tillse, att landskapets byggnader bliva ändamålsenligt uppförda och vidmakthållna ävensom att dess inrättningar, kassor, donationer samt övriga medel och tillgångar behörigen förvaltas och användas.

11 §.

Landskapsnämnden är skyldig att till statsrådet, de centrala ämbetsverken och landshövdingen avlämna av dem äskade utlåtanden samt äger genom landshövdingens förmedling hos regeringen göra framställningar i ärenden, som beröra landskapet.

Önskar lantrådet att i ärende, vars avgörande ankommer å honom, inhämta landskapsnämndens yttrande, må landskapsnämnden icke undandra sig att sådant avgiva.

12 §.

Årligen å tid, som av landstinget framställes, skall landskapsnämnden till landstinget avgiva och bland dess medlemmar låta utdela en noggrann och detaljerad redogörelse för landskapets förvaltning och ekonomiska tillstånd och verkställigheten av landstingets beslut samt angående sin egen verksamhet i övrigt.

II kap.

Lantrådet.

13 §.

Lantrådet skall, förrän han tillträder sin befattning, inför landshövdingen avlägga föreskriven tjänsteed, så framt icke sådan ed av honom tidigare avlagts. Lag samma vare om den, som förordnats att i vissa fall företråda lantrådet.

Lantrådet åtnjuter årlig avlöning som fastställles av landstinget, ävensom ersättning för rese- och förrättningsdagar samt resekostnader på sätt därom särskilt stadgas.

14 §.

Lantrådet är berättigat att närvara vid alla av landskapsnämnden tillsatta nämnders och styrelser sammanträden.

Angående lantrådets skyldighet att närvara vid landstingets möten är särskilt stadgat.

15 §.

Lantrådet företräder landskapet i förekommande rättsärenden samt äger kära och svara för landskapet.

16 §.

Lantrådet åligger att bringa i verkställighet landstingets beslut och förfoganden, då sådan verkställighet åt honom uppdragits, att utöva närmaste tillsyn över de för landskapets förvaltning tillsatta nämnders, styrelser, tjänstemäns och övriga funktionärers verksamhet.

Å lantrådet ankommer ock att till regeringen och statens myndigheter avlämna äskade upplysningar.

III kap.

Landskapets tjänstemän.

17 §.

Landskapsnämnden och lantrådet birtädas av en lagfaren sekreterare och en kamrerare, vilka vardera antagas av nämnden med förbehållen sex månaders uppsägningstid.

Sekreterar och kamrerarbefattningarna kunna med landstingets bifall bestridas av samma person.

18 §.

Sekreteraren och kamreraren skola förrän de tillträda sina befattningar, inför landshövdingen avlägga föreskriven tjänsteed, så framt icke sådan ed av dem tidigare avlagts, samt svara för sina tjänsteåtgärder enligt lag.

19 §.

Sekreteraren och kamreraren åtnjuta den årliga avlöning, som finnes upptagen i landskapets lönestat.

Sekreteraren åligger att föra protokollet vid landskapsnämndens sammanträden samt bereda och föredraga alla de ärenden, vilka icke, enligt vad därom nedan säges, ankomma å kamreraren, ävensom att uppsätta och kontrasignera däri förekommande, utgående expeditioner. Honom åligger jämväl att upprätta ett fortlöpande sakregister över landskapsnämndens beslut.

21 §.

Åkamreraren ankommer att handhava och ombesörja landskapets bokföring, löpande penningeangelägenheter samt uppbörden av landskapets inkomster och utanordnandet av behörigen beslutna utgifter.

Kamreraren åligger därjämte att bereda och föredraga alla de ärenden, vilka direkte angå landskapets hushållning, samt uppsätta och kontrasignera i dessa ärenden utgående expeditioner.

22 §.

Landskapsnämnden utövar närmaste tillsyn över, att sekreteraren och kamreraren behörigen fullgöra sina tjänsteåligganden, samt äger vid behov fastställa instruktioner för dem.

23 §.

Landskapsnämnden enligt lagen om självstyrelse för Åland tillkommande befogenhet att inrätta tjänster och befattningarmå, såvitt därmed särskild utgift är förenad, utövas endast i den mån anslag blivit uti utgiftsstaten ställda till nämndens förfogande.

24 §.

Har landstinget för särskilt ändamål tillsatt nämnd, styrelse, eller befattningshavare, böra dessa vid fullgörande av sitt uppdrag ställa sig vederbörligen fastställda instruktioner och meddelade föreskrifter till efterrättelse.

25 §.

Har landskapsnämnden fattat beslut eller vidtagit åmbetsåtgärd, varöver besvär kunna anföras på sätt i lagen om självstyrelse för Åland säges, bör nämnden i avseende å delgivning eller annan dylik åtgärd iakttaga för sådant fall för landshövding gällande föreskrifter.

IV kap.

Landskapets hushållning.

26 §.

Landskapsnämnden skall årligen uppgöra förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet under nästföljande kalenderår samt inom september månad tillhandahålla förslaget landstingsmännen; och äga nämnder underlydande inrättningar samt nämnder, styrelser och befattningshavare årligen före den 1 augusti för sådant ändamål till nämnden avlämna förberedande inkomst- och utgiftsförslag inom envars verksamhetsområde.

27 §.

Uti inkomststaten bör upptagas:

- 1) beräknat överskott för det löpande året;
- 2) för landskapets behov beviljade medel, som skola uppbäras under det följande året;
- 3) de landskapet tillkommande allmänna skatter;
- 4) inkomst som landskapet kan antagas hava på annan grund; ävensom
- 5) det belopp, som därutöver erfordras, jämte förslag huruledes det skall hopbringas.

Uti utgiftsstaten upptagas:

- 1) den gäld eller avkortning därå, som bör betalas under det följande året;
- 2) de belopp, som på grund av tidigare vidtagna beslut skola utbetalas under det följande året;
- 3) de belopp, som landskapsnämnden ytterligare anser erforderliga för landskapets gemensamma behov under det följande året; samt
- 4) ett förslagsanslag att användas för tillfälliga, oförutsedda behov.

Hava till landskapets förfogande ställts statsegendom, skatter, skatteandelar, avgifter eller andra statsbidrag såsom vederlag för fullgörandet av viss skyldighet, böra i utgiftsstaten upptagas motsvarande anslagsbelopp.

28 §.

Uti inkomst- och utgiftsstaten böra främst upptagas utgifterna och därefter inkomsterna, vardera angivna i bruttobelopp utan föregående avdrag av inkomster från utgifter eller utgifter från inkomster.

Inkomsterna fördelas på avdelningar, kapitel och moment samt utgifterna å huvudtitlar, kapitel och moment i överensstämmelse med landstingets för varje år i sadant avseende fattade beslut. I särskild kolumn angivas de beslut och stagganden, på grund av vilka inkomsterna eller utgifterna utgå.

Till olika fonder hörande inkomster och utgifter må icke förenas till en enda post, utan bör av inkomst- och utgiftsstaten framgå, till vilken fond varje post hänför sig.

29 §.

I fastställd inkomst- och utgiftsstat upptagna anslag må ej över-skridas eller från ett år till ett annat överföras, med mindre sådant genom anteckning i utgiftsstaten medgivits, ej heller må överföring av anslag från en av landstinget särskilt för sig godkänd titel till annan titel äga rum.

Utan hinder av fastställd inkomst- och utgiftsstat är envar berättigad att av landskapet söka vad honom lagligen tillhör.

30 §.

Vid uppgörandet av inkomst- och utgiftsstat äger landskapsnämnden utöver vad ovan stadgats, iakttaga de föreskrifter, som härom kunna meddelas av landstinget.

31 §.

Skulle så hända, att inkomst- och utgiftsstaten icke blivit av landstinget fastställt före ingången av det år, varunder det bort gälla, och har förslag till detsamma inom föreskriven tid överlämnats till landstinget, skola utgifter, som omnämnas uti 27 § andra stycket under punkterna 1) och 2), ävensom de anslag, som grunda sig på någon landskapets förpliktelse, besrtdas och därtill nödiga inkomster provisoriskt uppbäras.

Befinnas ändringar eller tillägg i stadfäst inkomst- och utgiftsstatoundgängligen nödvändiga, skall landskapsnämnden till landstinget härom överlämna förslag.

32 §.

Landskapets räkenskaper skola upprättas för kalenderår samt å till och i den ordning landstinget bestämt överlämnas till revision,

33 §.

För granskningen av räkenskaperna och den ekonomiska förvalt-

ingen utser landstinget bland därtill lämpliga, inom eller utom landskapet bosatta personer för tre år i sänder tre revisorer och tre supplanter för dem.

Avliger revisor eller avgår han av annan laga orsak, innan tiden för hans uppdrag är ute, skall fyllnadsval anställas och tjänstgör den sålunda valda under den tid, som för den avgående skulle återstått.

34 §.

Revisorerna skola granska landskapets räkenskaper och bokslut, utvärdera, huruvida siffrorna äro riktiga samt inkomsterna och utgifterna lagenliga, ävensom utöva tillsyn över inkomst- och utgiftsstatens iakttagande.

Revisorerna skola ock åtminstone två gånger om året å tider, som på förhand icke blivit bekantgjorda, revidera landskapets penningmedel samt å lämplig tid verkställa revision av dess lösa egendom och åtminstone en gång under tiden för sitt uppdrag föranstalta syn å den fasta egendomen för utrönande av dess tillstånd och förvaltning.

35 §.

Efter slutförd revision skola revisorerna å tid, som av landstinget bestämmes, till detta avgiva berättelse, som bör upptaga under revision gjorda iakttagelser, så ock de anmärkningar, vartill revisionen givit anledning, jämte förslag till avhjäljande av anmärkta missförhållanden ävensom yttrande huruvida ansvarsfrihet må meddelas landskapsnämnden och övriga ~~revisorer~~ ~~övriga~~ redovisningskyldiga.

36 §.

Iakttaga revisorerna vid av dem under redovisningsåret verkställda revisioner missförhållanden, böra de ofördröjligen påyrka rättelse samt i fall sådan icke följer, därmed göra anmälan hos landstinget.

I fall av behov fastställer landstinget närmare instruktion för revisorerna.

37 §.

Landskapsnämnden och övriga redogörare äro skyldiga att tillhandahålla revisorerna alla till deras bokföring hörande räkenskaper och handlingar samt även i övrigt lämna dem det biträde, som för revisionens underlättande är erforderligt.